

गुराँस राजपत्र

गुराँस गाउँपालिकाद्वारा प्रकाशित

खण्ड: १०

संख्या: ४९

मिति: २०८३/०६/०२

भाग: २

गुराँस गाउँपालिकाले बनाएको तल लेखिए बमोजिमको कार्यविधि सर्वसाधारणको जानकारीका लागि प्रकाशन गरिएको छ ।

मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण समिति (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८३

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी गुराँस गाउँपालिकाले मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण समिति (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८३ जारी गरेको छ ।

गुराँस गाउँपालिका

मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण समिति (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८३

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति: २०८३/०५/२४

प्रमाणीकरण मिति: २०८३/०६/०२

प्रस्तावना:

गुराँस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार जस्ता जघन्य सामाजिक अपराध नियन्त्रण, रोकथाम, पीडित/प्रभावितको उद्धार, राहत, पुनर्स्थापना तथा पुनर्मिलन सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र पहुँचयोग्य बनाउन;

नेपालको संविधानको धारा २९ को शोषण विरुद्धको हक, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ एवं दफा १०२, तथा मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार (नियन्त्रण) ऐन, २०६४ र नियमावली, २०६५ को भावना अनुकूल गुराँस गाउँपालिकाको गाउँ कार्यपालिकाले यो कार्यविधि तर्जुमा गरी लागु गरेको छ।

परिच्छेद – १: प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ

(क) यस कार्यविधिको नाम "गुराँस गाउँपालिका मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण समिति (गठन तथा परिचालन) कार्यविधि, २०८३" रहनेछ।

(ख) यो कार्यविधि गुराँस राजपत्रमा प्रकाशन भएको मितिदेखि लागू हुनेछ।

(ग) यो कार्यविधि सम्पूर्ण गुराँस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र लागू हुनेछ।

२. परिभाषा

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:

(क) "गाउँपालिका" भन्नाले गुराँस गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्दछ।

(ख) "कार्यपालिका" भन्नाले गुराँस गाउँ गाउँ कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ।

(ग) "समिति" भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम गठित गाउँपालिका स्तरीय वा वडा स्तरीय मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार नियन्त्रण समितिलाई सम्झनु पर्दछ।

(घ) "ऐन" भन्नाले मानव बेचबिखन तथा ओसारपसार (नियन्त्रण) ऐन, २०६४ सम्झनु पर्दछ।

(ड) "पीडित/प्रभावित" भन्नाले मानव बेचबिखन वा ओसारपसारको कसुरबाट प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा प्रभावित व्यक्तिलाई सम्झनु पर्दछ।

(च) "कोष" भन्नाले दफा ११ बमोजिम स्थापना गरिएको गुराँस गाउँपालिका मानव बेचबिखन नियन्त्रण तथा पुनर्स्थापना कोषलाई सम्झनु पर्दछ।

परिच्छेद – २: गाउँपालिका स्तरीय समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

३. गाउँपालिका स्तरीय समितिको गठन

गुराँस गाउँपालिकामा मानव बेचबिखन नियन्त्रण सम्बन्धी नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयन र समन्वयका लागि देहाय बमोजिमको गाउँपालिका स्तरीय समिति गठन गरिनेछः

क्र सं	पद	पदाधिकारी/प्रतिनिधि
१	अध्यक्ष	गाउँपालिका अध्यक्ष
२	उपाध्यक्ष	गाउँपालिका उपाध्यक्ष
३	सदस्य	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
४	सदस्य	सबै वडाका वडा अध्यक्षहरू
५	सदस्य	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा प्रमुख
६	सदस्य	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख
७	सदस्य	स्थानीय प्रहरी कार्यालयका प्रमुख
८	सदस्य	मानव बेचबिखन विरुद्ध क्रियाशील स्थानीय गैरसरकारी संस्थाका प्रतिनिधि (१ जना)
९	सदस्य	पीडित/प्रभावित वा पुनर्स्थापनामा रहेका व्यक्तिहरू मध्येबाट मनोनित (१ जना)
१०	सदस्य-सचिव	महिला, बालबालिका तथा सामाजिक समावेशीकरण शाखा प्रमुख

४. गाउँपालिका स्तरीय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

क) गाउँपालिका भित्र मानव बेचबिखन नियन्त्रण, जनचेतना र रोकथामका लागि वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने।

ख) जोखिममा परेका बालबालिका, महिला तथा युवाहरूको पहिचान गरी रोकथामका उपाय अवलम्बन गर्ने।

ग) उद्धार गरिएका पीडितहरूको तत्कालीन राहत, सुरक्षित आवास, स्वास्थ्य सेवा, र पुनर्स्थापनाको व्यवस्था मिलाउने।

- घ) प्रहरी, जिल्ला प्रशासन, न्यायिक निकाय तथा पुनर्स्थापना गृहहरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने।
- ङ) बेचबिखन जोखिममा रहेका क्षेत्र (जस्तै: श्रम गन्तव्य, साना होटल, यातायात क्षेत्र) मा निरन्तर अनुगमन गर्ने।
- च) वडा स्तरीय समितिहरूलाई आवश्यक मार्गदर्शन, क्षमता अभिवृद्धि र बजेट सहयोग पुऱ्याउने।

परिच्छेद – ३: वडा स्तरीय समितिको गठन तथा काम, कर्तव्य र अधिकार

५. वडा स्तरीय समितिको गठन

प्रत्येक वडामा स्थानीय स्तरमा सूक्ष्म निगरानी र जनचेतना अभिवृद्धिका लागि देहाय बमोजिमको वडा स्तरीय समिति रहनेछः

- क) **संयोजक:** सम्बन्धित वडाका वडा अध्यक्ष
- ख) **सह-संयोजक:** वडा महिला सदस्य
- ग) **सदस्य:** वडाभित्रका नेपाल प्रहरी/चौकीका प्रतिनिधि
- घ) **सदस्य:** स्थानीय महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका (१ जना)
- ङ) **सदस्य:** स्थानीय माध्यमिक विद्यालयका शिक्षक/प्रधानाध्यापक प्रतिनिधि (१ जना)
- च) **सदस्य:** वडा स्तरीय बाल सञ्जाल/युवा क्लबका प्रतिनिधि (१ जना)
- छ) **सदस्य:** स्थानीय महिला समूह/निगरानी समूहका प्रतिनिधि (१ जना)
- ज) **सदस्य-सचिव:** वडा सचिव

६. वडा स्तरीय समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

- क) वडा भित्र असुरक्षित वैदेशिक रोजगार तथा मानव बेचबिखन सम्बन्धी जनचेतनामूलक अभियान सञ्चालन गर्ने।
- ख) संदिग्ध गतिविधि, अस्वाभाविक व्यक्ति आवागमन वा प्रलोभनमा पारिएका घटनाबारे गाउँपालिका र प्रहरीलाई तत्काल खबर गर्ने।
- ग) वैदेशिक रोजगारीमा जाने व्यक्तिहरू तथा जोखिममा रहेका परिवारको सूचना अभिलेख अद्यावधिक राख्ने।
- घ) बेचबिखनबाट प्रभावित वा उद्धार गरी ल्याइएका व्यक्तिहरूलाई समाजमा पुनर्मिलन गराउन सहजीकरण गर्ने।

परिच्छेद – ४: सञ्चालन, बैठक र निर्णय प्रक्रिया

७. समितिको बैठक र कार्यविधि

- क) गाउँपालिका स्तरीय समितिको बैठक कम्तीमा ३ महिनामा एक पटक र वडा स्तरीय समितिको बैठक २ महिनामा एक पटक बस्नेछ।
- ख) संयोजकले आवश्यक ठानेमा वा ५०% भन्दा बढी सदस्यले लिखित अनुरोध गरेमा जुनसुकै समयमा आकस्मिक बैठक बोलाउन सकिनेछ।
- ग) कूल सदस्य सङ्ख्याको ५० प्रतिशतभन्दा बढी उपस्थिति भएमा बैठकको गणपूरक सङ्ख्या पुगेको मानिनेछ।
- घ) निर्णय सर्वसम्मति वा बहुमतको आधारमा गरिनेछ र सोको अभिलेख सदस्य-सचिवले राख्नुपर्नेछ।

परिच्छेद – ५: कोष, वित्तीय व्यवस्थापन तथा पुनर्स्थापना

८. मानव बेचबिखन नियन्त्रण तथा राहत कोष

- क) गाउँपालिकामा एक "मानव बेचबिखन नियन्त्रण तथा राहत कोष" स्थापना गर्न सकिनेछ।
- ख) उक्त कोषमा गाउँपालिकाको विनियोजित बजेट, प्रदेश/सङ्घीय सरकारबाट प्राप्त अनुदान, तथा विभिन्न संस्थाबाट प्राप्त सहयोग जम्मा गरिनेछ।
- ग) कोषको रकम पीडितको आपत्कालीन राहत, कानुनी सहायता, पुनर्स्थापना र सीपमूलक तालिममा मात्र खर्च गर्न पाइनेछ।

९. गोपनीयता र सुरक्षा

- क) पीडित वा प्रभावित व्यक्तिको नाम, फोटो वा व्यक्तिगत पहिचान खुल्ने कुनै पनि विवरण समिति वा सञ्चार माध्यमबाट सार्वजनिक गर्न पाइने छैन।
- ख) अनुसन्धान र उद्धारको क्रममा सूचनाको पूर्ण गोपनीयता कायम राख्नुपर्नेछ।

परिच्छेद – ६: विविध

१०. अनुगमन तथा प्रतिवेदन

- क) गाउँपालिका स्तरीय समितिले वडा स्तरीय समितिका काम-कारबाहीको आवधिक अनुगमन गर्नेछ।
- ख) समितिले हरेक वर्ष आफ्नो वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन गाउँ कार्यपालिका तथा जिल्ला स्तरीय मानव बेचबिखन नियन्त्रण समितिमा पेस गर्नुपर्नेछ।

११. कार्यविधि संशोधन तथा बाधा अडकाउ फुकाउ

- क) यस कार्यविधिमा संशोधन गर्नुपरेमा गाउँ कार्यपालिकाको बहुमत निर्णयद्वारा संशोधन गर्न सकिनेछ।
- ख) यस कार्यविधिको कार्यान्वयनमा कुनै बाधा-अडकाउ परेमा गाउँ कार्यपालिकाले गरेको निर्णय अन्तिम र मान्य हुनेछ।

आज्ञाले,
ओम प्रकाश देवकोटा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत